

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput VIII. Idem a Consentin. Archiepiscopo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

currunt dicemus in cap. significavit, de sent. excom. g. Lectiones.) De quibus, egi, & de responso-
tibus in c. 1. de celebr. Missar.

h. Claustro monachorum.) Pœnitentiæ per-
agendæ causâ, de qua detractione egi in cap. 1.
de irregul.

CAPUT VII.

Idem.

Presbyterum, qui quendam puerum intuitu^b disciplinæ percussit in capite, cum post paucos dies exspirasset, tam ab omni altaris ministerio debes perpetuò removere, quàm ab officio sacerdotali deponere, si ex ipsa percussione interiit, vel aliam infirmitatem incurrerit, de qua noscitur exspirasse.

NOTÆ

I. ^a Idem.) Ita etiam legitur in prima collectione sub hoc tit. cap. 8. & post Concil. Lateran. part. 26. cap. 4. ubi additur pars capituli Licet. Unde cognoscitur in præsentis referri partem textus in cap. licet, de sponsa duor. cap. 1. de corpore vitiat. c. 6. de iudic. cap. 10. de accusat. cap. 1. & 2. de cleric. puenat.

^b Disciplina.) Quæ modica & levis præceptoribus, ac magistris permittitur, l. sed eisi, §. ult. cum l. sequenti ff. ad leg. Aquil. l. item queritur, §. si magister, ff. locati, cap. si quis non iratus 15. quest. 1. cap. circumcelliones 23. quest. 5. cap. aut facta 19. de pœnit. dist. 1. Concil. Arelat. 2. c. 34. facit lex 9. tit. 8. part. 7. qui modus coërcitionis inquit D. Augustin. relatus in cap. 1. 23. quest. 5. à Magistris artium liberalium, & ab ipsis parentibus adhibetur. Contra verò in emendandis, corrigendisque discipulis nimiam præceptorum acerbitatem, atque sævitiam damnarunt Quintilianus lib. 1. instit. cap. 4. & lib. 2. cap. 2. Martialis lib. 2. epigr. 62. & jure hoc Pontificio Præceptor clericum immoderatè casti-

gans, & disciplinæ causâ percussus in excommunicationem canonis si quis suadente, incidit: leviter verò correctionis, & disciplinæ causâ percussus, non item, c. 1. c. cum voluntate 54. §. final. de sent. excom. & minis, ac ferulis non debere Præceptorem nisi perarò uti, multi bonæ notæ Auctores monent; immò blanditiis pueros ad studia alliciendos esse, docet D. August. lib. 21. de civit. Dei. c. 14. ibi: Per pœnas doloribus plenas pueri non cogantur quaque artificia, vel literas discere, ipsum namque discere, ad quod pœnis adiguntur, tam pœnale est eis, ut nonnunquam ipsas pœnas, per quas compelluntur discere, malint ferre, quàm discere. Alia congesserunt Claudius Espenceus lib. 2. digress. c. 3. Forner. lib. 1. rev. quotid. c. 3. Cur autem ex tali sævitia non detur actio injuriarum in Magistrum, sed tantum actio legis Aquiliæ, exponit D. Joan. Suarez ad leg. Aquil. lib. 3. c. sect. 6. Cum ergo in præsentis casu clericus peccasset lethaliter nimiam sævitiam discipulum castigando, ideo efficitur irregularis, ut docent Covarr. in Clement. si furiosus. 2. part. §. 4. num. 5. Gibalin. de irregul. c. 4. part. 1. consecrar. 1. regul. 2.

CAPUT VIII.

Idem^a Consentin. Archiepiscopo.

Continebatur in literis, quas nobis tua devotio destinavit, quod diaconus præsentium lator, iste, & quidam clerici, qui rogati ad vineas Ecclesiæ putundas perrexerant, circa vespèras^b opere consummato, cum redirent, levandi laboris gratiâ quendam ludum imitati sunt viatorum, projicientes baculos suos in longum. Studebant enim in directum jacere, & alter alterius sustem ferire. Hujus autem ludi, sicut asserunt, solet esse conditio, ut qui alterius baculum percuteret, quasi victor, eo, cujus baculus percussus est, uteretur pro equo: sed præfati clerici equitandi licentiâ non utentes, sola jactatione erant contenti, ut dum alacrius ad baculos suos concurrerent, laborem itineris non sentirent. Quidam autem laicus, sicut prædictus diaconus asseruit, dum baculum ejusdem diaconi percussisset, incautus in eum equitaturus insiluit, & sic à falce ipsius diaconi, quæ erat accinctus, mortale vulnus accepit, de quo post dies octo exspiravit. Inde est, quod commonemus f. r. atq; mandamus, quatenus eundem diaconum sine licentiâ Romani Pontificis superiorem gradum suscipere, vel in diaconatus officio nullo unquam tempore ministrare permittas: sed eum dispensativè ministrare in subdiaconatus officio^c patiaris.

NOTÆ

NOTÆ.

1. ^a **C**onsentino.) Ita legitur in prima collectione: *sub hoc tit. cap. 9.* Consentia, vel Consentia, hodie *Cossenza* dicta, est civitas Italiae in provincia Brutiae: habuit Cathedralam Episcopalem jam à primis Ecclesiae saeculis, & D. Greg. *lib. 7. epist. 47.* refcribit Palumbo Episcopo Consentiae: refert Carol. à S. Paulo *lib. 1. Geograph. sacr. fol. 60.*
- b *Opere consummato.*) Nam clericis etiam presbyteris opus rurale exercere sacri canones permittunt, ut probavi *in c. 1. de celebr. Missar.*
2. ^c **P**atiaris.) Duplici ratione praesentem Alexandri III. decisionem ait Glossa existimavit in praesenti, quam sequitur Navarrus *in manuali cap. 27. num. 235.* Prima, quia diaconus dabat operam rei illicita, quia ludus clericis cum laicis prohibitus est. *Bellerus disputat. cleric. part. 1. tit. de disciplin. cleric. §. 4. num. 17.* Altera, quia Diaconus non adhibuit diligentiam in damno praevocando, amovendo falcem, non ignarus conditionis ludi; quae ratio magis placet Covar. *in dist. Clement. si furiosus, 2. part. §. 4. num. 8.* Gutierrez *lib. 2. canonic. quest. 6. Pantojae de aleatoribus. ad l. 2. num. 46.* Gibalino *d. confect. 1.* Nectunc obstat extus *in c. lator, se-*

quenti, ubi in simili specie, cum duo clerici in colluctatione decertarent, alter alterum dejecit, & dejector gladio, quem dejectus ad latus portabat, vulneratus occubuit; & nihilominus asserit Pontifex, ad sacros ordines clericum ascendere posse. Pro cuius textus solutione *Gloss. in praesenti, Gutierrez supra, num. 124.* Sylvester *in summa verbo Homicidium, Sotus de iustit. lib. 5. art. 9.* docent in specie textus *in dist. cap. lator,* clericum dejectum omnem adhibuisse diligentiam, nullamque culpam admisisse; immo clericus percussus in culpa fuit alterum prosterrendo. Sed haec solutio facile convincitur ex eo, nam exactiorem diligentiam adhibere poterat clericus ille amovendo falcem. Igitur si eam non adhibuit, manet irregularis. Quare placuit solutio Pantojae *ubi supra,* qui rectè observat, in eo textu non agi de colluctatione in qua sperari posset, ut alter alterum deiceret, sed potius de ludo: unde extra vorum, & ludi usum lascivientes alter alterum vi dejecit; & cum ira juxta conditionem ludi non teneretur ludens falcem amovere, ideo omnino inculpate processit clericus dejectus, & per consequens nullam irregularitatem contraxit. Quae etiam doctrinam exponendus est textus *in cap. exhibita, el. 2. hoc tit.*

CAPUT IX.

^a Idem B. Exon. Episcopo.

Lator praesentium nobis viva voce proposuit, quod quadam die, cum casu cum quodam clerico luderet, contigit, quod ille projecit istum ad terram, & ^b cultellus, quem ad latus suum habebat, in alterum incidit, & fortuito vulneratus occubuit. Eundem itaque ad vos duximus remittendum, d. v. p. A. f. m. quat. rei veritate comperita, & fiita res se habuerit, & alia iusta causa non impedit, praedictum D. liberè permittatis ad sacros ordines promoveri.

NOTÆ.

1. ^a **B.** Exoniensi.) Ita etiam legitur in prima collectione *sub hoc tit. cap. 10.* id est Bartholomaeo, de quo egi supra *in cap. 7.* Post Concil. Lateranens. *part. 26. cap. 14.* legitur etiam *Exoniensi Episcopo;* & in margine additur *pars capituli*

Tanta: unde cognoscitur in praesenti referri partem textus *in cap. tanta qui filii sint legitimi.*

b *Cultellus.*] Quem deferre potest clericus, quia armorum appellatione non continetur, ut probat Bobadilla *lib. 1. polit. cap. 13. num. 73.* & dixi *in c. clerici arma, de vita & honest. cleric.*

CAPUT X.

Idem Abbati ^a S. Benedicti de Nebia.

SUcepimus literas tuas, & cognovimus ex earum tenore, quod dum lator praesentium in custodiam cujusdam domus cum altero fratre maneret, ingredientes de nocte quidam latrones ad eos, turpiter ipso in personis affigere, & denudare vestimentis propriis praesumpserunt. In quos isti resumtis viribus insurgentes ligaverunt illos, & detinere usque ad notitiam Capituli voluerunt. Cum autem iste rem ad tuam audientiam perlaturus, ligatos eos in fratris sui custodia dimisisset, & fures se solvere niterentur, frater illos, ne ipse ab eis interimeretur, occidit. Unde quoniam expediebat potius post tunicam relinquere pallium, & rerum sustinere iacturam, quam pro conservandis vilibus rebus, & transitoriis, tam acriter in aliquos exardescere, abstineat iste humiliter ab altaris obsequio, & peccatum suum, quibus modis ad arbitrium tuum potuerit uterque studeat expiare. Constat siquidem eos contra rationem, & mansuetudinem, & ecclesiasticam disciplinam ex utriusque opere interemptos.

NOTÆ